

STUDIEKEUZEMAGAZINE VOOR SCHOLIEREN_

TOELICHTING VOOR DECANEN

Juli 2022

Mary van Kronenburg

Simone Marks

VOORWOORD

Graag willen we je meenemen in het ontstaan van de campagne ‘Studeer wat je liket’ en het Studiekeuzemagazine voor scholieren! In deze toelichting voor decanen krijg je achtergrondinformatie en tips. Ter informatie en inspiratie. Als HAN blijven we zoeken naar de juiste ingang als het gaat om studiekeuze bij jongeren. Naar dat wat echt helpend is in een steeds veranderende context. We luisteren, leren en ontwikkelen. Iedere dag opnieuw. Met plezier.

INHOUD

1	JONGEREN EN STUDIEKEUZE: WORSTELLEN, WIKKEN EN WEGEN	3
2	CAMPAGNE ‘STUDEER WAT JE LIKET’	5
3	STUDIEKEUZEMAGAZINE VOOR SCHOLIEREN	7
	KIEZEN.....	7
	WELKE STUDIE PAST BIJ MIJ?	7
	Studiekeuze Q&A – Aan de slag met jouw vragen	8
	Ik wil ‘iets’ met mensen.....	9
	Studiekeuzetests in het magazine	9
	Interesstetest ‘Show some interest’	11
	Online Studiekeuzetest - Icares	12
	Ontdek welke studierichting bij jou past	13
	Wat kan ik studeren met mijn profiel?	15
	Hoe studeer jij het liefst?	15
	Op onderzoek uit: Op naar de Open Dag	15
	STORIES.....	16
	STUDEREN BIJ DE HAN.....	16

1 JONGEREN EN STUDIEKEUZE: WORSTELLEN, WIKKEN EN WEGEN

Veel jongeren worstelen met het maken van een studiekeuze, ervaren studiekeuze als stressvol en voelen grote druk om de 'juiste' studiekeuze te maken. Veel jongeren zien het als belangrijke en grote keuze maar stellen het vaak uit hiermee aan de slag te gaan. Of blijven maar piekeren over de juiste keuze.

De HAN vindt het belangrijk om jongeren te helpen in dit keuzeproces om zoveel mogelijk jongeren op de 'juiste' plek te laten starten. Want als je een studie kiest die past bij je interesse en persoonlijkheid én als je je thuis voelt bij de onderwijsinstelling, dan heb je de grootste kans op plezier en succes in je studie en je loopbaan. En dat is positief voor studenten én voor de HAN.

Daarbij willen we jongeren stimuleren op tijd te starten, te exploreren en zo veel mogelijk deel te nemen aan oriëntatie- en verdiepingsactiviteiten in het Hoger Onderwijs. Om daarna over opgedane ervaringen in gesprek te gaan met ouders, vrienden, klasgenoten, decaan of mentor en zo het beeld en de verwachtingen te managen. Want exploreren, realistische ervaringen opdoen en het gesprek voeren over de opgedane ervaring heeft rechtstreeks impact op succesvol studeren [Evelyne Meens, *Motivatie en keuzes: een kwestie van verwachtingen*, Loopbaanvisie april 2019].

Studiekeuze, een dynamisch proces

Een studiekeuze kan gezien worden als de start van vele (studie)loopbaankeuzes die zullen volgen. Dat keuzeproces en wat daarin belangrijk is, waar accenten liggen en hoe dat vorm krijgt is een dynamisch proces. Er is geen absolute 'waarheid'. Ontwikkelingen in onderwijs, wetenschap en arbeidsmarkt zorgen continue voor nieuwe inzichten. Denk bijvoorbeeld aan onderzoek naar de werking van het puberbrein, de belevingswereld en het welzijn van jongeren, de context en tijdsgeest waarin zij opgroeien. Alle onderdelen hebben invloed op wat op dit moment nodig is of als helpend ervaren wordt. Dat betekent dat we als HAN telkens uitgedaagd worden om opnieuw na te denken over de aanvliegroute in het keuzeproces. Wat werkt wel en wat werkt niet? Sluiten we aan bij jongeren, spreken we hun taal? Hoe kunnen we samenwerken met anderen in dit proces? Hoe zorgen we voor houvast zonder te veel vast te leggen?

Drive to explore

Wat is er nodig om jongeren te laten starten met hun studiekeuze? Dat is de centrale vraag waar we ons nu over gebogen hebben. Waar zit die 'flow' om te gaan oriënteren en exploreren? Verhalen van leerlingen en studenten leren ons dat het bezig gaan met studiekeuze of een vervolgstap vaak meer een keuze is van 'moeten' dan van 'willen'. Deelnemen aan Open Dagen, meeloopdagen en proefstuderen worden soms zelfs 'afvinklijstjes'. We zien ook dat voor veel studiekeuzers stress boven plezier lijkt uit te stijgen als het gaat om studiekeuze. Met als gevolg dat jongeren vaak toch te laat

starten met oriënteren en exploreren. Gaan studeren, jezelf ontwikkelen, bezig zijn met je toekomst zou in de eerste instantie leuk moeten zijn. Toch?

Vanuit deze gedachtegang zijn we wat verder stil gaan staan bij wat jongeren beweegt en doet bewegen. Hoe kunnen we beter aansluiten op die belevingswereld? Wat geven leerlingen en studenten zelf aan in gesprekken, onderzoek en bijvoorbeeld de studiekeuzecheck? Wat drijft hen? Wat weten ze al wel? Zo zijn uiteindelijk twee 'aanjagers' ontstaan die studiekeuzers helpen om te starten met hun studiekeuze én hierop door te pakken. De campagne 'Studeer wat je liket' en daarbinnen het Studiekeuzemagazine voor scholieren.

VERBINDEN EN VERTALEN: HET MAKEN VAN EEN EIGEN VERHAAL

Zowel de campagne als het studiekeuzemagazine zetten jongeren aan om hun eigen verhaal te maken. Vanuit wat je 'liket', leuk en belangrijk vindt op dit moment in je leven. Dat verhaal ontstaat met behulp van de omgeving: ouders, decaan/docent/mentor, vrienden. Zij helpen door in gesprek te gaan en te reflecteren op ondernomen studiekeuzeactiviteiten en opgedane ervaringen. Zo krijgt een studiekeuzer meer zicht op zichzelf als persoon, wat hij wil, kan, leuk en belangrijk vindt en wat mogelijkheden zijn in studie en/of werk. En kan hij of zij, met behulp van de omgeving, verbanden leren zien tussen zichzelf en een studie- en/of werkomgeving. Het verhaal krijgt als het ware betekenis en is zeker niet statisch. Het groeit mee en vormt zo een basis voor een leven lang ontwikkelen en kiezen.

2 CAMPAGNE 'STUDEER WAT JE LIKET'

Je weet meer dan je denkt dat je weet

Hoe maak ik een 'goede' studiekeuze? Wat kan ik goed? Wat zijn de baankansen? Wat levert het op? Waar wil ik aan bijdragen? Wat is mijn passie? Pfff, lastig... Waar begin ik?

Kunnen we dit niet 'omdenken'? Er zijn ook heel veel dingen waar jongeren niet aan twifelen. Ze weten doorgaans heel goed wat hen boeit, beweegt, boos maakt, én wat ze leuk vinden. Door dat aspect naar voren te halen, willen we jongeren vertrouwen geven. Het vertrouwen dat het goed komt. Als je start met wat je wél weet. Vanuit wat je leuk en belangrijk vindt, ga je op onderzoek uit en kom je steeds een stap verder. We geloven namelijk dat jongeren zelf heel goed de 'juiste' keuzes kunnen maken als ze dicht bij zichzelf blijven. Als ze stilstaan bij wat hen interesseert en drijft. Want dan ben je gemotiveerd, ga je aan de slag en studeer je straks met meer plezier. En ben je in staat om eruit te halen wat erin zit.

Socials: Hartzaken

Waar laten jongeren bij uitstek zien wat hen raakt en boeit? Juist, op Social Media. Het lijkt soms misschien alsof jonge mensen een vluchtig leven leiden op hun socials. Toch schuilt er meer achter al die swipes en dubbelkliks. Door dingen te volgen, delen en liken, laten jongeren zien wat ze interessant vinden. Wat ze raakt, wat hen bezighoudt en waar ze achter staan. Hier worden massaal hartjes en duimpjes uitgedeeld. En verhalen verteld en gedeeld. Daar liggen aanknopingspunten. Zou dat dan niet de ingang kunnen zijn? Om te starten met je studiekeuze? Ja!

We willen niet de zoveelste persoon zijn die jongeren vertelt wat ze moeten doen. Wel willen we jongeren aanzetten om te starten en op onderzoek uit te gaan. We doen een appél op de nieuwsgierige, ondernemende, onderzoekende en open houding van jongeren. Om te gaan ontdekken wat er nog meer is.

Vertrouwen geven

We snappen dat een studiekeuze maken moeilijk is. Tegelijkertijd willen we uitstralen dat het niet zo ingewikkeld is om te starten. We duiken in de gevoels-, interesse en belevingswereld van jongeren op social. Snelle beelden, korte teksten. En toch een verhaal vertellen. Vanuit die verbinding roepen we op om een nieuw verhaal te maken. Toekomstgericht vanuit een positieve flow. We laten zien dat je al iemand bent, dat je weet waar je voor staat en dat je dat kan gebruiken als start van je studiekeuze.

Verbinden

Ook als je een idee hebt van wat je drijfveren zijn, kan het nog best lastig zijn om vanuit daar de verbinding naar werkveld, studierichtingen en opleidingen te leggen. Daar willen we jongeren een handje bij helpen door te werken met de herkenning van drijfveren. “Herken je jezelf? Dan is dit misschien wat voor jou”.

We hebben hierbij gekeken naar de drijfveren van studenten die opleidingen volgen bij de HAN. Tijdens de studiekeuzecheck krijgen alle aankomend studenten de vraag “Wat vind jij leuk aan de opleiding of het beroep” en “Waarom denk je dat de opleiding bij jou past”? Met de antwoorden van zo’n 10.000 studenten hebben we een goed beeld van de drijfveren om te kiezen voor een opleiding, en daarmee ook van een studiecluster en een studierichting. Deze drijfveren komen naar voren in de beschrijvingen van de studierichtingen en studieclusters in het magazine, op han.nl/studierichtingen, in de video’s die we voor alle studierichtingen hebben gemaakt. En in de nieuw ontwikkelde studierichtingen-test.

Meer informatie over de campagne vind je op han.nl/studeerwatjelijket

3 STUDIEKEUZEMAGAZINE VOOR SCHOLIEREN

Daar waar de campagne 'Studeer wat je liket' een eerste aanzet geeft in hoe je via je socials een beeld kunt krijgen van wat je belangrijk vindt, wat je boeit en wat je raakt, gaat het studiekeuzemagazine een stapje verder. We proberen jongeren structuur en laagdrempelige tools te bieden om de studiekeuzepuzzel te gaan leggen en te gaan exploreren. Op verschillende manieren kunnen jongeren zichzelf een beetje beter leren kennen en erachter komen welke opleidingen ze verder willen gaan onderzoeken, online en op een open dag bijvoorbeeld. Misschien worden ze verliefd, misschien lopen ze een blauwtje. Allemaal goed, want zo zijn ze weer een stapje verder gekomen richting van de studie die het beste past.

Het magazine is opgebouwd rond een aantal thema's:

- Kiezen
- Welke studie past bij mij?
- Stories
- Studeren bij de Han

KIEZEN

Bij het thema *kiezen* proberen we aan de hand van tegeltjes-wijsheden de meest voorkomende belemmeringen 'om te denken' en laten we zien hoe je anders tegen je studiekeuze aan kunt kijken. We hebben de nadruk gelegd op het omdenken van 'belemmerende gedachten' die het starten met de studiekeuze in de weg zouden kunnen staan. Dat zie je ook terug in 'Kies voor jezelf' en 'Cijfers en weetjes over kiezen en keuzes maken'.

Daarnaast gaan we in op keuzestijlen. Het herkennen van een keuzestijl, je daarvan bewust zijn en jezelf daarop uitdagen kan helpen om uiteindelijk een keuze te maken.

Tip: Meer informatie over keuzestijlen vind je in het boek Kiezen is een kunst van Paul Beekers.

WELKE STUDIE PAST BIJ MIJ?

Een van de meest gehoorde vragen van jongeren is de vraag 'hoe weet ik nu wat ik leuk vind?'. In het thema '*Welke studie past bij mij?*' hebben we verschillende tools verzameld die jongeren op weg kunnen helpen om voor zichzelf een antwoord te kunnen formuleren op deze vraag. Hierbij hebben we geprobeerd laagdrempelige, concrete en leuke manieren te bieden om aan de slag te gaan met je studiekeuze. En de koppeling te maken naar opleidingen. De leerling kan zelf kiezen met welke 'tools' hij aan de slag wil. Zo kiest de een misschien voor 1 tool en de ander voor alle tools 😊. Of je kunt in een LOB-les gezamenlijk een of meer tools gebruiken en aan de leerling overlaten of hij thuis nog aan de slag wil gaan met de rest.

Studiekeuze Q&A – Aan de slag met jouw vragen

Het is niet altijd even makkelijk om zomaar te bedenken of en welke vragen je hebt als het gaat om je studiekeuze. Van leerlingen die deel hebben genomen aan onze Online Open Dagen hoorden we terug dat zij de 'Q&A' handig vonden. 'Door mee te luisteren met de vragen van anderen, kreeg ik antwoorden op vragen waarvan ik niet wist dat ik ze had.' Dat heeft ons geïnspireerd om het Studiekeuze Q&A te ontwikkelen. Hier hebben we veelgestelde vragen gebundeld en geplaatst in drie hoofdcategorieën: 1. Studie kiezen...hoe dan? 2. Studeren in het hbo en 3. Studeren bij de HAN. Vanuit het al ontwikkelde iQuest bij de HAN, zijn we vervolgens op het idee gekomen om ook hier de kaarten JA, NEE en TWIJFEL toe te voegen. Op die manier kunnen jongeren de vragen op relevantie onderverdelen, afhankelijk van de fase waarin zij zitten. Op de achterkant van het vragenkaartje staat vervolgens een QR-code met link naar de plek waar ze informatie vinden over het onderwerp.

Met 'Studiekeuze Q&A' kan een leerling zowel zelfstandig als samen met anderen aan de slag. Op school of thuis. Je kunt dan denken aan een opdracht tijdens een LOB- of mentorles.

Bijvoorbeeld:

- Verzamel de voor jou 5 belangrijkste vragen die je op dit moment hebt.
- Zoek de informatie op via de QR-codes op de achterkant en bekijk aan de hand van de gegeven informatie of je een antwoord op je vraag kunt vinden.
- Bespreek de gevonden antwoorden in tweetallen.
- Heb je een voldoende antwoord op je vraag? Of komen er nieuwe vragen naar boven? Zo ja, wat zijn die vragen en waar zou je een antwoord kunnen vinden? Of aan wie zou je die vraag het beste kunnen stellen?
- Tijdens een mentorles op school zou je Studiekeuze Q&A ook als aanleiding kunnen gebruiken om te kijken naar wat voor soort vragen [open/gesloten] er zijn en welke vragen helpend zijn als het gaat om je studiekeuze. Hoe formuleer je eigenlijk een goede vraag? En je zou hieraan bijvoorbeeld ook het oefenen in luisteren, samenvatten en doorvragen (LSD) kunnen koppelen.

Ik wil 'iets' met mensen...

Al jarenlang horen we bij de HAN studiekeizers binnenkomen met de opmerking 'Ik wil iets met...'. Vaak is er wel een richting duidelijk maar wat dat dan precies inhoudt, wat zij zelf bedoelen, is nog niet helder. Dat is ook het moeilijkst om te doen.

Tegelijkertijd is het duidelijk een vertrekpunt van waaruit zij op zoek gaan naar een studie die bij hen past.

Vanuit de data van de Studiekeuzecheck van de HAN komt helder naar voren dat 'Ik wil iets met...' het meeste aangevuld wordt met 'mensen'. En ook de nummers 2 (helpen) en 3 (contact met anderen) hebben daar een relatie mee. In het magazine hebben we daarom 'Ik wil iets met mensen' als ingang gepakt om te onderzoeken wat je leuk en belangrijk vindt. Dat heeft vorm gekregen in een uitgewerkte mindmap. Deze helpt jonge studiekeizers om het 'iets met mensen' te concretiseren en er woorden aan te kunnen geven. Hierbij is ingestoken op het concretiseren van de doelgroep (Heb je een beeld voor of met wie je wilt werken? Of maakt dat niets uit?). En als tweede is ingestoken op het wat nadenken over wat je zou willen betekenen voor andere mensen (Wat wil je met of voor mensen doen?)

TOP 20 'IK WIL IETS MET...'

- Mensen
- Helpen
- Contact met anderen
- Creatief zijn
- Weten hoe iets werkt
- Kennis overbrengen
- Voeding
- Kinderen
- Techniek
- Biologie
- Ontwerpen
- Economie
- Bedrijven
- Lesgeven/opleiden
- Producten
- ICT
- Kennis (verder) ontwikkelen
- Marketing
- Ondernemen
- Cijfers

bron: Studiekeuzecheck HAN

Op die manier kan de richting wat meer geconcretiseerd worden en wordt de studiekeizer aangezet om wat langer en dieper na te kunnen denken over wat 'iets met mensen' voor hem of haar betekent.

Aangevuld met vragen en gesprekken hierover met mensen uit de directe omgeving wordt het beeld voor de studiekeizer helderder en kan wat makkelijker een link worden gelegd naar een studierichting en opleidingen om te kijken of het beeld en de verwachtingen kloppen. De mindmap fungeert feitelijk als een praatplaat waarover met de studiekeizer in gesprek gegaan kan worden.

Studiekeuzetests in het magazine

Met stip op nummer 1 als het gaat om studiekeuze: de studiekeuzetest. Het is een van de meest gezochte woorden online in de context van studeren. En toch komen veel jongeren bedrogen uit omdat zij zich niet herkennen in de uitkomst. 'Ik heb er wel 10 gedaan en nu weet ik het nog niet'. 'Of dat wat eruit komt past helemaal niet bij mij'. Of 'Ja, ik moest kiezen tussen twee beroepen maar ik vond die allebei niet leuk, dus...' zijn voorbeelden van wat jongeren hierover aangeven. Dat heeft wellicht deels te maken met de verwachting. Sommigen denken dat je na het doen van een test weet wat je wilt gaan doen. Dat er bij wijze van een studie uitrolt en dat is dan dat. Helaas...

De uitkomst van een test is nooit bepalend. Het lijkt dus belangrijk om die verwachting bij te stellen van 'bepalend' naar 'richtinggevend'. Want richtinggevend kan een test zeker zijn. Ten tweede is het van belang om te kijken naar welke test in welke fase helpend kan zijn, met welk doel én welke context. Daarbij komt dat het best een doolhof van testen is die je online kunt doen. En vaak is het dan ook niet helemaal helder op welke manier een test je kan helpen. Hoe weet je dat het een 'goede' test is?

Daarom wil de HAN jongeren graag helpen bij het vinden en maken van een test die kan helpen een eerste richting te bepalen. We hebben ervoor gekozen om alleen tests aan te bieden die kijken naar interesse/motivatie, omdat het richting kan geven voor verdere exploratie en omdat het geen 'kwaad kan' als een jongere deze test individueel maakt.

Wil je met behulp van een test een compleet beeld van de leerling en wat dat betekent voor studiekeuze, dan zou je ook waarden, persoonlijkheid en competenties moeten testen in een breed kader. Vervolgens is het belangrijk dat de uitkomsten van de test aan elkaar verbonden worden door een professional/decaan/ studiekeuzebegeleider en dat deze daarover in gesprek gaat met de leerling. Een online studiekeuzetest doen (op waarden/persoonlijkheid/competenties) zonder begeleiding is geen goed idee omdat het risico bestaat dat jongeren negatieve conclusies over zichzelf kunnen gaan trekken, kunnen gaan piekeren en onzeker worden.

Wat belangrijk is om leerlingen nog mee te geven:

- **Keuze tussen hobby of werk?** Integratie van interesse- en aanleg-/ vaardigheidsgebieden kan een uitslag opleveren waarbij de leerling zich wel in de uitslag herkent, maar toch geen interesse heeft in studies die hoog scoren in de test. Een interessetest meet namelijk zowel de 'hobby' als de 'loopbaankant'. (Voorbeeld: Iemand is erg muzikaal, maar enkel als hobby. Als de studie conservatorium hoog uitkomt, is dat begrijpelijk, maar de studiekeuzer hoeft dit geen aantrekkelijke optie te vinden voor zijn loopbaan.) Leerlingen moeten zich dat beseffen bij het maken van een interessetest. Ze kunnen zichzelf de vraag stellen of ze van hun passie/ interesse hun werk willen maken, of dat ze het zien als hobby en voor hun loopbaan in een andere hoek willen zoeken. (*gerelateerd aan dit onderwerp - Stories: Toptalent en student: Gaat dat samen?*)
- **Een test een momentopname.** Je krijgt zicht op je interesses op dit moment. Jongeren gaan nog veel ontwikkelen en ontdekken (nieuwe) interesses. Of doen ervaringen op en komen zo achter interesses. Als een jongeren bijvoorbeeld door een blessure behandeld wordt door een fysiotherapeut, dan kan dat de interesse voor het beroep aanwakkeren. Of als een student

Verpleegkunde vastloopt in de ziekenhuisstage, is de kans groot dat Verpleegkunde daarna veel lager scoort in dezelfde test dan op het moment voor de start met de opleiding.

Tip: Lees ook: De zin en onzin van studiekeuzetests (Kooosje, studiekeuzemagazine voor ouders)

Interesstet 'Show some interest'

We hebben de samenwerking opgezocht met onderzoeker Evelyne Meens, die al eerder voor Fontys Hogescholen een gevalideerde test heeft ontwikkeld. De test is gebaseerd op het RIASOC-model van Holland en in samenwerking met experts van andere universiteiten en hogescholen tot stand gekomen¹. Heel fijn dat we deze 'interesstet' zoals wij 'm noemen, mogen aanbieden in dit studiekeuzemagazine.

Deze richtinggevende interesstet heeft als doel de interesses en vaardigheden van studiekeizers (in de leeftijdscategorie van 16 t/m 25 jaar) in kaart te brengen en deze te vertalen naar persoonlijkheidstypes:

- Het **r**ealistische type
- Het **i**ntellectuele type
- Het **a**rtistische type
- Het **s**ociale type
- Het **o**ndernemende type
- Het **c**onventionele type

Leerlingen geven bij 38 activiteiten aan hoe interessant ze die vinden en hoe goed ze er in *denken* te zijn (jongeren gaan nog veel vaardigheden ontwikkelen dus het is te beperkt om alleen te kijken naar waar je *nu* goed in bent). De typen met de 2 hoogste scores beschrijven de interesse het beste. De leerling kan, samen met anderen, kijken of hij zichzelf herkent in de beschrijving van de twee persoonlijkheidstypes.

Ook opleidingen kunnen worden ingedeeld volgens het RIASOC-model. Voor de indeling van de opleidingen hebben we de SDS-test gebruikt, de officiële Nederlandse bewerking van de Standard SDS van John L. Holland en Melissa A. Messer. Per persoonlijkheidstype vindt de leerling een overzicht van

¹ Een uitleg van de totstandkoming van de test en de validatie ervan staat in Meens, E.E.M., Bakx, A.W.E.A, Mulder, J. & Denissen J.J.A. (2019). *The development and validation of an Interest and Skill inventory on Educational Choices (ISEC)*. *European Journal of Personality Assessment*. Een korte samenvatting van dit artikel (in Engels) kun je [hier](#) vinden. Het instrument is ontwikkeld door Fontys Hogescholen in samenwerking met Tilburg University, met input van Thomas More Hogeschool in Antwerpen, Gent universiteit en de Universiteit van Amsterdam.

opleidingen van de Han. Op basis van de beschrijving van de opleidingen achter in het magazine kan de leerling een top 3 (of 4 of 5...) maken van de opleidingen die hij verder wil onderzoeken.

Nieuwsbericht over samenwerking Han & Fontys

<https://www.han.nl/artikelen/2021/11/han-en-fontys-studiekeuzetest/>

Online Studiekeuzetest - Icares

Een online test die we aanbieden is de test van Icares (International Career and Education Services). Deze test bestaat uit 55 vragen en laat een overzicht zien van opleidingen (van het meest aansluitend tot het minst aansluitend bij de interesses). Leerlingen zien een overzicht van de opleidingen bij de Han, maar kunnen deze ook uitbreiden tot een lijst met opleidingen van alle hogescholen.

Methodiek

Het opleidingspectrum is in kaart gebracht op basis van diverse indelingen (o.a. sectorale, industriële, materiële, sociale). Iedere indeling differentieert opleidingen met gelijksoortige kenmerken. Op basis van deze kenmerken zijn 55 stellingen geformuleerd.

Voorbeeld: Voor de 'sociale' indeling is het kenmerk 'leeftijd' bijvoorbeeld van belang. De vier stellingen zijn:

- Ik ga graag om met kinderen
- Ik ga graag om met jongeren
- Ik ga graag om met volwassenen
- Ik ga graag om met ouderen

Soms is voor een adequate differentiatie een andere stelling logischer. Zo laat het onderscheid tussen de indelingen 'elektrotechniek' en 'elektronica' zich lastig in een algemene stelling vangen. 'Elektrotechniek en elektronica zijn leuk' vormt dan de concrete stelling.

Met meer vragen zou de nauwkeurigheid groter worden, maar de gebruiksvriendelijkheid neemt af. Daarom is ervoor gekozen dit niet te doen.

Per opleiding zijn 100 punten verdeeld over stellingen die het meest aansluiten bij de opleiding. De vragenlijst werkt met een vierpuntschaal (zwak, matig, redelijk en sterk) waardoor de leerling verplicht wordt tot het geven van een antwoord uit het midden. In theorie kan de respondent bij alle antwoorden 'zwak' of alle antwoorden 'sterk' invullen. In dat geval wordt de lijst alfabetisch gerangschikt.

Ontdek welke studierichting bij jou past

Hoe begin je met het zoeken naar een studie als je het echt nog helemaal niet weet? Vaak blijkt dat jongeren wel al een richting kunnen aangeven waarin ze denken. Op het moment dat je hen hierop bevraagt krijg je vaak als eerste terug wat ze in ieder geval niet willen. 'Nee, techniek is niets voor mij' of 'ik zie mezelf echt niet iets in de zorg doen'. Het samen breder kijken naar studierichtingen waar wel een eerste interesse zit, kan dan ook een prima vertrekpunt zijn om aan de slag te gaan met je studiekeuze.

De studierichtingen waar we bij de HAN voor gekozen hebben komen overeen met die van Studiekeuze 123, zodat er een duidelijke herkenning is. Voor jongeren die op de website van Studiekeuze123 zijn gestart, maar ook voor jongeren die starten op de website van de HAN. We willen hen namelijk stimuleren om net wat verder te kijken. Welke opleidingen zijn er nog meer in deze studierichting?

Opleidingen op meer plaatsen

Als het gaat om breed oriënteren is het natuurlijk de kunst om jongeren te prikkelen toch ook eens te kijken naar die opleiding waar zij misschien niet meteen aan denken of interesse in hebben. Dat is de reden dat we opleidingen niet alleen hebben ondergebracht bij de studierichtingen waar ze het beste passen, maar ook bij de andere studierichtingen en clusters waar er raakvlak is.

Bijvoorbeeld:

- De lerarenopleidingen komen allemaal terug bij studierichting *Onderwijs & Opvoeding*. Daarnaast komen bijvoorbeeld de Lerarenopleidingen voor de talen ook terug bij studierichting *Taal & Communicatie*, en de Lerarenopleidingen van de Exacte vakken vind je bijvoorbeeld terug bij studierichting *Techniek* en studierichting *Exact en Informatica*.
- De opleiding 'Communication & Multimediadesign' heeft een ICT-kant en komt daarom terug bij *Studierichting Exact & Informatica in het cluster ICT*. Maar de opleiding heeft ook een sterke creatieve kant. En daarom vind je hem ook terug bij *studierichting Kunst & Cultuur in het cluster Vormgeving*.

Clusters

Een studierichting bevat soms nog veel opleidingen. Denk aan Economie & Bedrijf of Gezondheid & Sport. Daarom hebben we binnen een studierichting ook nog opleidingen gebundeld in clusters. Op die manier kun je als studiekeuzer van studierichting naar cluster naar opleiding trechteren.

Aan de slag met Studierichtingen op 2 manieren

Leerlingen kunnen op 2 manieren aan de slag met studierichtingen.

1. [Magazine + video's op han.nl](#)

- In het magazine vind je bij alle studierichtingen een QR-code naar een video waarin leerlingen snel kennismaken met een studierichting. Ze zijn ontwikkeld vanuit de 'studeer wat je liket-gedachte', waarbij drijfveren, herkenning en een positieve flow centraal staan. Jongeren kunnen zo in een minuut 'voelen' of ze enthousiast zijn over een Studierichting.
- Van de studierichtingen die ze interessant vinden gaan ze in het magazine de clusters bekijken. Per cluster vinden ze in het magazine een korte intro, een overzicht van beroepen waar je aan kunt denken, , een QR-code naar een video (niet bij alle clusters) en 'herken je dit', een soort 'checklist' waarbij jongeren kunnen kijken of ze zichzelf herkennen, of juist niet.
 - o Bij de samenstelling van deze checklist hebben we een analyse gemaakt op opleidingsniveau waarbij we gebruik hebben gemaakt van verschillende bronnen.
 - De informatie uit de studiekeuzecheck die het grootste deel van alle aankomende studenten maakt, heeft ons inzicht gegeven in drijfveren. De motivatie van onze studenten om te kiezen voor een opleiding vind je terug onder 'leuk' en 'belangrijk'. Daar waar ze vaak zijn gestart vind je terug bij 'iets met'.
 - De SDS-test (RIASOC-model van dr. John Holland) geeft ons inzicht in de persoonlijkheidstypes die het meest van toepassing zijn op opleidingen. Op basis van de opleidingen in een cluster hebben we gekeken naar het patroon van persoonlijkheidstypes. De kenmerken van de meest voorkomende persoonlijkheidstypes vind je terug bij 'kan ik' en 'ben ik'.
- Van de clusters waar een leerling enthousiast over is kan hij de opleidingen gaan bekijken achter in het magazine. Welke opleidingen spreken het meeste aan? Deze kunnen op het lijstje gezet worden om verder te gaan onderzoeken.

2. [Studierichtingen-test en magazine](#)

- We hebben een test ontwikkeld waarbij leerlingen op een leuke en snelle manier een eerste richting kunnen bepalen. Ook in deze test zijn de drijfveren (wat vind je leuk en belangrijk, waar wil je meer over weten) het uitgangspunt. De uitslag van de test bestaat uit een top 3 van clusters die het meest aansluiten op de interesse.
- De leerling kan van de top 3 clusters in het magazine checken of het inderdaad een cluster is dat aanspreekt (zie boven).
- Van de clusters waar een leerling enthousiast over is kan hij de opleidingen gaan bekijken achter in het magazine. Welke opleidingen spreken het meeste aan? Deze kunnen op het lijstje gezet worden om verder te gaan onderzoeken.

Wat kan ik studeren met mijn profiel?

Eigenlijk begint het studiekeuzeproces al bij een eerste grote keuze die vroeg gemaakt wordt: de profielkeuze. En die profielkeuze bepaalt voor een deel wat je kunt gaan studeren. Logisch dat jongeren dan ook kijken vanuit die bril en het een prima ingang is om te starten met je studiekeuze.

Het is dan handig om eerst te bepalen welke studierichtingen (en clusters) de leerling interessant vindt. Per studierichting en cluster hebben we de toelatingsvoorwaarden op een rij gezet voor havisten en voor vwo'ers. Per profiel kan je zien of je toelaatbaar bent. Soms heb je een specifiek vak nodig in je profiel om toelaatbaar te zijn. Ook dat zie je in het overzicht.

Maar wat nou als je een opleiding interessant vindt die niet aansluit op jouw profiel? Dan zijn er nog steeds mogelijkheden zoals het behalen van bepaalde certificaten, of bijvoorbeeld het behalen van je vwo-diploma na je havo. Belangrijk om daar aandacht aan te besteden vonden wij. Alleen al om te laten zien dat die profielkeuze niet bepalend hoeft te zijn en je deze kunt bijstellen als je wilt. En dat geldt natuurlijk ook voor een studiekeuze. En eigenlijk voor alle keuzes die volgen.

Hoe studeer jij het liefst?

Mensen leren en ontwikkelen op verschillende manieren. Ze hebben verschillende omgevingen waarin ze graag leren en verschillende manieren waarop ze problemen oplossen. Voorkeuren verschillen daarin. En ook opleidingen vragen soms om een bepaalde aanpak in het leren. Matcht dat? Bij dit onderwerp hebben we de leervoorkeuren (Ruijters, M.C.P & Simons, P.R.J (2014) Twijnstra Gude²) omgevormd naar een checklist voor de herkenning van de leervoorkeuren. Leerlingen kunnen op die manier checken of ze dit terugvinden bij de opleiding, bij de beschrijving van de opleiding online of bijvoorbeeld tijdens een gesprek met studenten en docenten op de Open Dag.

Op onderzoek uit: Op naar de Open Dag

Doen is hier het sleutelwoord. Als jongeren enigszins een beeld hebben bij wat zij echt leuk en belangrijk vinden en een eerste keuze hebben gemaakt in opleidingen, is het tijd om Open Dagen te gaan bezoeken. Cruciaal omdat hier gecheckt kan worden of beeld en verwachtingen enigszins kloppen. Vooral aangewakkerd vanuit enthousiasme.

'Op naar de Open Dag' is een plek waar alles samenkomt wat leerlingen hebben ontdekt. Wat vinden ze leuk en belangrijk? Welke opleidingen willen ze gaan onderzoeken? Om vervolgens te kijken welke

² <https://www.twynstragudde.nl/leervoorkeuren-en-denkgewoonten-inzicht-in-uw-eigen-leerprofiel>

Hogescholen (en/of universiteiten of mbo's) deze opleidingen aanbieden en wanneer de open dagen zijn.

Nog steeds enthousiast na het bezoeken van een Open Dag? Dan kan een leerling verder door deel te nemen aan een meeloopdag- en/of proefstudeerdag, of bijvoorbeeld door een gesprek aan te gaan met een beroepsbeoefenaar of student of docent. Valt het tegen? Dan kan samen met een ouder, mentor of decaan gekeken worden naar wat er dan concreet niet aansprak en wat dit dan zegt over wat een studiekeuzer wel interessant of boeiend vindt. Vandaaruit kan dan weer een andere opleiding naar boven komen die interessant is en bezocht kan worden. Dat nabespreken en in gesprek gaan met een studiekeuzer blijft in iedere fase van het proces belangrijk. Om betekenis te geven en uiteindelijk goed te kunnen 'matchen'. Daarbij vinden wij het als HAN belangrijk dat we dat doen vanuit een open en ontwikkelingsgerichte houding. Waarbij misschien het plezier in leren wel voorop staat. Je kiest en kunt kiezen op basis van de informatie die je nu verzameld hebt. En kiest voor wat op dit moment van je leven past. Je kiest niet voor het leven.

STORIES

Wat is er nu fijner voor studiekeuzers dan van studenten zelf te horen wat er allemaal bij studeren komt kijken? Uit ervaring weten we dat studenten vrijwel direct voor verbinding zorgen met studiekeuzers. Het horen van het echte verhaal van een student wordt door jongeren dan ook zeer gewaardeerd. Onder de kop Stories hebben we dan ook vooral studenten zelf aan het woord gelaten. Met als doel laten zien dat studeren meer is dan lessen volgen en tentamens maken. Zo zie je thema's terug als studeren & ondernemen of studeren & [top]sporten. Dat kan weer bijdragen aan motivatie om te starten met exploreren. Daarnaast zorgen studentverhalen ook voor herkenbaarheid bij henzelf. Jongeren kunnen zich nu eenmaal makkelijker identificeren met leeftijdsgenoten dan met volwassenen.

STUDEREN

Aan het hbo

Jongeren en hun ouders willen natuurlijk ook gewoon concrete informatie over studeren aan het hbo. Wat is het verschil tussen voltijd studeren en duaal studeren? Hoe zit een Hbo-opleiding in elkaar, via welke verschillende 'routes' kan je studeren in het hoger onderwijs en wat is het verschil tussen studeren aan het hbo en op de universiteit.

Bij de Han

Hier vind je items terug die iets zeggen over sfeer als het gaat om studeren bij de HAN. Zo hebben we aan onze studie- en studentverenigingen gevraagd om de leukste plekken te verzamelen in zowel Arnhem als Nijmegen. Zowel op de campussen als in de steden. Want als je gaat studeren wil je toch ook een beeld hebben van de stad waar je gaat studeren. Sfeer is nog altijd een van de belangrijkste

factoren bij een studiekeuze. Zie ik mezelf rondlopen op de campus? Wat is er allemaal voor leuks te doen in de stad waar ik ga studeren? Zijn er leuke studie- of studentverenigingen?

Het magazine bevat korte informatie over alle hbo-opleidingen bij de HAN. Voor alle voltijd en duale bacheloropleidingen vind je hier een korte beschrijving. Wat ga je leren en hoe is het programma opgebouwd? Waar wordt de opleiding aangeboden? Voor de opleidingen die leerlingen verder willen onderzoeken gebruiken ze de qr-code naar de uitgebreide opleidingsinformatie op han.nl/hbo-opleidingen.

Vragen, opmerkingen, feedback, ideeën? We horen het graag! Neem dan contact op met Simone Marks via e-mail: simone.marks@han.nl

**OPEN UP
NEW HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
HORIZONS.**